

Ladislav Babić

Mafija - igre moći

U medijima se često upućuju posljednji pozivi u pomoć, kako bismo zaustavili padanje prije no tresnemo o dno. Naravno, radi se o ekonomskom padanju, ne samo zemalja regije već cijelog čovječanstva, mada nas pogled na prosperitetne zemlje odvraća od crnih misli. Svjetlo koje iz naše tame naziremo kod „njih“ jača želju da im se pridružimo, ne razmišljajući da je dno ipak samo dno, i da – ne promijeni li se išta u svjetskoj ekonomiji – sve nas isto (prije ili kasnije) očekuje. Tres! Po nesvjesnoj analogiji s kretanjima umjetnih satelita, kapitalizam je izmislio vječno padanje koje navodno nikad ne završava na dnu, a mi ni ne razmišljamo na račun čega i koga oni to postižu, a još nam je udaljenija zamisao da će kad-tad i oni tamo završiti, poput satelita kojima otpor zraka pomaže da se jednom sastave sa centrom privlačenja oko kojega naizgled vječno kruže (padaju). Cijela ekonomija, bolje rečeno razvoj, bazirana je na ordinarnoj pljački. Nećemo o pljački prirodnih bogatstava (koje se pretvara u pljačku onaj čas kad se iracionalno koriste), niti o pljački jednih naroda od drugih, a niti o sistematskoj pljački radnih ljudi od strane kapitala. Radi se o pljački onih za koje se licemjerno zaklinjemo kako smo „Zemlju od njih samo posudili“ – o pljački budućih generacija, moguće još nerođenih nam potomaka. Ima mudrost koja govori da se treba pokrivati koliko je guber dug, a čovječanstvo konstantno produljuje vlastiti guber na račun skraćivanja deka svojih potomaka. [Živimo na dug](#), podržavajući vlade koje nas u naše ime (a u korist kapitala, što se predstavlja javnosti u vidu razvoja) sve više zadužuju. Pa se zadužuju još i pride za otplatu pristiglih rata, pa se onda još zadužuju kako bi mogle vratiti nova zaduženja, pa se..., kad je sasvim jasno da članovi vlade koji državu uvlače u te igre nikad lično neće vraćati zaduženja, a kao drugo, *zadužuju još nerođenu djecu svojih državljana, kako bi današnja generacija (bogatih!) živjela još bolje*, a preraspodjela bogatstva u korist sirotinje im ni ne pada na

pamet. S kreditima, koji nemaju nikakvo pokriće, sem vjere da će se država dovoljno razviti kako bi njeni budući državljani mogli otplatiti dug u koji ih je aktuelna vlada uvalila! A kad se stvar zalomi ovom vrstom krađe od budućih generacija, država će upasti u dug nesposobna da ga vrati, banke će propasti ili će morati biti sanirane od države (privatne banke!), a sve će se prelomiti preko leđa građana koji su šutke podržavali ovakvu ujdurmu na kojoj počiva sustav! To se zove *ekonomska kriza*, kojih je kapitalizam prepun (periodički se ponavljaju), dok samo krajnji ignoranti ne vide prst pred nosom, osiono braneći ovakav sustav izvlačenjem negativnosti preživjelog društva – koje oni uslijed manjka pameti i vizije, smatraju socijalističkim – šuteći o opisanom scenariju koji se realizira pred njihovim očima.

Nemojmo misliti da se stvar odnosi samo na nerazvijene zemlje, a kako se one razvijene – uz podršku sustava koji favorizira kapital na račun rada – iz toga izvlače na kriminalni način (zbog kojega biste vi, da to jednako činite, učas završili iza rešetaka), opisuje *Yanis Varoufakis* na promjeru *Grčke*, u [knjizi](#) „*Ima li ovdje odraslih?*“. Prije no ukratko, kao laik iznesem njegov opis, obratite pažnju na [tekst](#) "*Afrika se budi iz svoje naivnosti u odnosima sa Kinom*", koji razmatra kinesko kreditiranje afričkih zemalja, difamirajući *Kinu* za iste stvari koje *Zapad* radi već desetljećima, otkad su njegove kolonije stekle formalnu nezavisnost. Kredit je kredit, a ne poklon. Daklem, treba se vratiti. Kod osoba, ako je to nemoguće, dolazi do pljenidbe imovine. Kod država se u tom slučaju preuzimaju privredne grane, otplaćuje se sirovinama ili se radi o otpisu zaduženja:

"[Nemačka](#) svoj ekonomski oporavak i privredni rast duguje jedino velikom otpisu nezapamćeno visokog duga 1953. godine. Takođe treba da bude svesna posledica katastrofalnih dugovanja od potpisivanja Versajskog sporazuma 1919. Ona nije naučila ništa o saosećanju ni stradanju iz ta dva ključna perioda sopstvene istorije", (Joseph Stiglitz, dobitnik Nobelove nagrade za ekonomiju)

Poslijednje je sasvim nedovoljno. Naime, zemlje koje su se zadužile učinile su to radi nerazvijenosti, nesposobnosti vlasti da se nosi njome, korupcija elita i „velikodušnih“ ponuda kredita kako bi kreditori zemlju što više vezali uz sebe (eksploatirali). Ako restruktuiranje ili otpis dugova ne prati odgovarajuća nepovratna pomoć i restruktuiranje privrede, naprosto će se stvarati novi dugovi, a to ustvari kreditore i zanima jer zadužene čvršće vezuju uz zajmodavca. Ne želite li čitati marksističku literaturu, učinite to s *Varoufakisem* koji jasno ukazuje kako suvremene države koje žive na dug, čine to na račun potomaka koji će ga morati

vraćati. Ustvari, krađu od još nerođenih, i tu ništa ne vrijedi parolašenje uz istovremeno bezdušno potkradanje.

No, prijedimo na slučaj *Grčke* koju je međunarodna zajednica navodno spašavala, ustvari spašavajući vlastite banke koje su sudjelovale u grčkoj krizi. *Grčke* vlade i privatne banke zaduživale su se kod stranih – prvenstveno *njemačkih* i *francuskih* – banaka, ali je loše upravljanje i korupcija dovela do toga da prekomjerno zadužena *Grčka* više nije mogla vraćati kredit. Kreditori (strane banke) su došli u položaj da su na svakih 30€ kredita uspijevale vratiti svega 1€. *Francuske*, zadržimo se na njima, banke postale su nesolventne a od bankrota ih je moglo spasiti jedino traženje spasa od *francuske vlade*. *Američka vlada* dugove može prebaciti na svoju središnju banku, koja ih može amortizirati [štampanjem dolara](#), što uostalom i čini:

„Svaka ljudska zajednica nužno se zasniva na povjerenju. Mnoge stvari uzimamo zdravo za gotovo, bez razmišljanja. Na primjer, novac po sebi nema nikakvu vrijednost, ali ga svi prihvaćamo kao nagradu za rad jer vjerujemo da ćemo ga moći zamijeniti za nešto što nam treba. Novac podupire država, dakle povjerenje u novac temelji se na povjerenju u državu. Nekad je novac imao zlatnu podlogu, ali danas je postao maltene običan papir. Najuspješnije države na svijetu tiskaju ga “u tri smjene”. Kad treba vratiti kredite Kinezima i Arapima, Amerika doštampa dolare. Time im doduše smanji vrijednost. Ali dok zajmodavci vjeruju da će im novac biti vraćen, dolar se smatra pouzdanom valutom. Jedan od dodatnih razloga na kojem se temelji vrijednost dolara je činjenica da naftu možete kupiti samo dolarima. Kad bismo razmišljali logično, ozbiljno bismo preispitali svoja vjerovanja.”

Međutim, *Francuska* je ukinula svoju središnju banku, pa bi dugove trebala prebaciti na *Evropsku središnju banku (ESB)*, ali to nije bilo moguće jer je ona stvorena uz izričitu zabranu: *„prebacivanje nenaplativih grčko-latinskih dugova, privatnih ili državnih, u poslovne knjige ESB-a ne dolazi u obzir“*. Istovremeno, i *Njemačka* se našla u sličnoj poziciji – država je trebala smoci *406 milijardi €* iz džepa svojih poreznih obveznika (u kapitalizmu je pojam *„porezni obveznik“* postao nadomjestak za označavanje vaše egzistencije; ili ste porezni obveznik o kojem se kako-tako vodi računa zbog izbornih glasova, ili ste praktički nula – entitet koji gotovo da ne postoji) samo da poravna gubitke koje su banke imale u *Americi*, uz još dodatnih *477 milijardi €* za pokrivanje kredita danih ne samo *Grčkoj* već i *Italiji, Španjolskoj* i *Portugalu*. Kako se to, bez ogromnog opterećenja

domaćih poreznih obveznika (a posebno smanjivanjem mirovina i socijalnih davanja koja prva bivaju pogođena) nije moglo bez rizika od pobune stanovništva, a već spomenuta zabrana prenošenja duga na ESB nije bila moguća, dosjetila se francusko-njemačka bratija rješenja. „Spašavanje svojih banaka prikazat će kao čin solidarnosti s rasipnim Grcima... Postojala je, međutim, tehnička zapreka, preko koje se prvo moralo prijeći: klauzula iz osnivačkog ugovora o eurozoni (području zajedničke valute) koja Evropskoj uniji zabranjuje financiranje državnog duga.“ I, kako je to riješeno? „Genijalnim“ potezom; novi krediti koji će biti dodijeljeni Grčkoj, bit će prikazani ne kao evropski, već kao međunarodni, uključivanjem Međunarodnog monetarnog fonda (MMF) u cijelu transakciju. A kada se to izvelo, dodijeljeni krediti – izglasavanjem pristanka članica Eurozone – prikazani su kao čin solidarnosti njenih članica (primjerice, i Slovenije) prema drugoj članici, koja je kredite skupljene na teret poreznih obveznika Eurozone, odmah morala proslijediti posrnutim njemačkim i francuskim bankama! Tako su Grčku, a u stvari neumjerenu pohlepu spomenutih banaka, spašavali porezni obveznici zemalja koji s tim nisu imali ništa zajedničkog! Brigo moja (njemačka, francuska), pređi na drugoga! Da ne duljim, u knjizi opsega većeg od petsto stranica, Varoufakis opisuje svoje neuspjele pokušaje kao ministra financija Grčke, da s ESB, MMF i Evropskom komisijom (takozvana Trojka) sklopi sporazum koji bi zaista profunkcionirao na obostrano zadovoljstvo. Ne dozvoljavajući Grčkoj priznati bankrot (mažući oči parlamentima kreditom koji nije spašavao Grčku već banke kreditora), lijepo su potvrdili izjavu Jean-Claude Junkera premijera Luxemburga, a potom predsjednika Evropske komisije: „Kad ozbiljno zagusti, morate lagati“. „Veliki“ evropski državnici, ustvari veliki legalni kriminalci i nesposobnjakovići da shvate (ili bijahu dobro „podmazani“ da zatvor oči) pokazuju da je kapital spreman na sve u čuvanju pozicije izrabljivača radnog naroda, čak nadoknađujući gubitke zbog vlastite nesposobnosti novim, pojačanim izrabljivanjem, čega većina naroda nije ni svjesna (ne zaboravimo da kapital nije apstraktni pojam, i prema kontekstu trebamo ga shvatiti kao ekonomsku vrijednost – novac - ili njegovog vlasnika, moguće vašeg susjeda). Ne govori li tome u prilog i [vijest](#):

„Kao sredstvo u borbi protiv navodnih “lažnih vijesti” će se u Francuskoj početi primjenjivati dva nova kontroverzna zakona o cenzuri koji ograničavaju slobodu izražavanja i tiska. Nema sumnje da će slični zakoni uslijediti i u ostatku EU, gdje u tom smislu već postoje razni zakonski prijedlozi. Korak po korak, sloboda izražavanja i tiska se u EU sve više ograničava. Već sada za različite stavove od službenih stavova vlasti postoje ograničenja, a za pogrešne stavove o različitim temama mogu biti izrečene i kazne, čak i zatvorske kazne... U određenom trenutku

ćemo završiti u vremenima klasične diktature u kojoj prije nego što se vijest objavi mora proći kroz ruke cenzora."

Nešto praktičnija, po slabine i glave protestanata protiv odluka eksponenata kapitala, ali komplementarna s prethodnom, je i [vijest](#):

"Poseban odjel britanske vojske sa sjedištem u Andoveru, Hampshire, dobio je zadaću da izradi akcijski plan u slučaju da se Velika Britanija povuče iz EU bez postizanja dogovora o Brexitu s Bruxellesom. piše The Times. Prema trenutnim saznanjima, vojska će imati zadaću da pomaže policiji u zaštiti vladavine prava i suzbijanju eventualnih nemira."

Kapital će svoj opstoj braniti svim mogućim sredstvima. Ni NATO nije zarad zaštite članica od napada (tko bi napadao najmoćnije zemlje svijeta?), već radi očuvanja kapitalističkog sustava. I svugdje unutar (i izvan) članica pakta gdje će moguće sistem biti ugrožen, on je spreman vojno intervenirati. Ergo, što? Rušenje će kapitalizma ići preko mora krvi! *Daniel Elsberg*, bivši *Pentagonov strateg* koji se premetnuo u pacifističkog zviždača, nije zalud upozorio *Varoufakisa*, kad ga je ovaj upitao kolike su šanse da *Trojka* prihvati racionalni dogovor, koristan za obje strane: „*Imaj na umu da vladajuća klasa može biti istinski autodestruktivno luda, a ne samo glumiti ludilo!*“. Sve se više pokazuje i dokazuje formalni karakter kapitalističke demokracije. Ona sama radi na svom urušavanju, a kad ljudima nestanu mogućnosti legalnog izjašnjavanja i iznošenja istine na vidjelo (ne ono što vlast cenzorski propušta kao vlastito viđenje - manipulaciju - istine), prijeći će na direktno dokazivanje metkom u čelo. Povijest otprilike govori da *ako sustav to traži, treba mu to i dati - pa će to i dobiti*. Stalno upozoravam da će se sistem urušiti u krvi, jer elitama moć i bogatstvo blokiraju moždane centre i racionalni način razmišljanja. O nedostatku etičkog sagledavanja svjetske situacije, humaniziranju ekonomije i politike, pravednosti, te o empatiji da ni ne govorim. Rijetki su ekonomisti sposobni izaći iz ograničavajućeg okvira fahidiotizma. Jedan od njih, *Joseph Stiglitz*, kaže u [tekstu](#) „*Ne treba se reformirati Grčka, nego eurozona!*“:

"Rijetko su demokratski izbori dali tako jasnu poruku kao u Grčkoj. Ako Europa kaže ne grčkim glasovima za promjenu kursa, onda ona kaže da demokracije nema važnost, barem ne kad je riječ o ekonomiji. Zašto onda jednostavno ne ugasimo demokraciju, kao što je to efektivno učinio Newfoundland prije Drugog svjetskog rata? Nadam se da će oni koji razumiju ekonomiju duga i mjera štednje, oni koji

vjeruju u demokraciju i ljudske vrijednost, prevladati. Hoće li tome biti tako, ostaje za vidjeti",

sasvim na tragu *Varoufakisovog [nastupa](#) na TED konferenciji*, pod nazivom „*Kapitalizam će pojesti demokraciju – osim ako ne razgovaramo*“. Kapitalizam ni na koji način nije istoznačnica demokraciji, a visoki ekonomski rast može se desiti bez uvažavanja demokratskih standarda (on ima u vidu zapadnjačke demokratske standarde), za što daje primjer *Singapura i Kine*, tvrdeći da demokracija uzmiče i u *Evropi*:

„Početkom ove godine, dok sam predstavljao Grčku - novoizabranu grčku vladu - u Eurogrupi, kao ministar financija, izravno mi je rečeno da demokratski proces naše zemlje - naši izbori - ne smiju ometati ekonomske mjere koje su se uvodile u Grčkoj. U tom času sam pomislio da ne može biti boljeg opravdanja za Lee Kuan Yewa, ili kinesku Komunističku partiju, zapravo i nekih mojih svojeglavih prijatelja koji su mi stalno govorili da će demokracija biti zabranjena ako ikada zaprijeti bilo kakvom promjenom.“

Uspoređujući *Aristotelovu* demokraciju u *antičkoj Grčkoj*, koja je dala pravo sirotinji (s isključenjem, žena, robova i migranata) pravo odlučivanja, sa suvremenom kapitalističkom koje su izvor „*Magna carta*“ (*Velika povelja slobode*), *Slavna revolucija* i *američki Ustav*, tvrdi kako je liberalna demokracija mogla početi tek kad su se razdvojile ekonomska i politička sfera, te u konačnici potonja postala sluškinja prve umjesto da se uzajamno prožimaju. To je onaj nedostatak humanizma u ekonomiji, o kojoj govori i *Stiglitz*, a i ja sam o tome dosta pisao. Da ne duljim, završit ću prikaz *Varoufakisova* nastupa, svetogrđem za sve kapitaliste i ljude dresirane njihovom propagandom. Preferirajući vlasništvo nad poduzećem samo za zaposlene u njemu, a ne i one izvan njega, te samim time učešće u odlučivanju čime bi nestale tenzije između rada i kapitala (podsjeća li vas to na samoupravljanje?), rezolutno izjavljuje:

„Pa, ako ima ikakve važnosti u onome što sam upravo rekao onda je Marx važan. Zato jer je cijela poanta objedinjavanja političkog i ekonomskog - ako to ne učinimo, tehnološke inovacije će stvoriti takav masivni pad agregatne potražnje, kojeg Larry Summers naziva sekularna stagnacija. S ovom krizom koja migrira iz jednog dijela svijeta, kao što je to sada, to će destabilizirati ne samo naše demokracije, nego čak svijet koji nastaje, a koji nije baš sklon liberalnoj demokraciji. Pa, ako ova analiza ima smisla, onda je Marx apsolutno relevantan. Ali isto tako je i Hayek, zbog toga sam ja libertarijanski marksista, a isto tako i

Keynes, pa sam zato potpuno zbunjen (smijeh u dvorani).“, (prijevod Đurđica Ercegovac)

Toliko za one koji su jučer poput papagaja ponavljali panegirike *Marxu*, a danas ga se prikladno dresirani - jer takvi ništa ne zaključuju vlastitom glavom - jednako papagajski odriču.

Mnogi, nastojeći omalovažiti *Varoufakisa* pitaju, a što je on to postigao da bi bio relevantan? Silom vladajući prilika i pritisaka kapitalističkih elita (mafijaške *Trojke*), kao i interesa mafijaških jataka širom *EU* i *Grčke* – zastupajući kao ministar financija grčke (a i šire) interese, nije mogao ništa postići jer su njegove jednostavne i ispravne ideje naišle na jednaki odziv institucija, ljudi koji ih kontroliraju, bankara, licemjera po vladajućim strukturama država članicu eurozone i poreznih obveznika, kao svojevremeno *Kopernikove* heliocentrične zamisli. Shvaćajući da (kvazi!)ljevičarska *Syrizina* vlada podliježe pritisku, spremna kapitulirati pod pritiskom moćnika (na referendumu je s 61.3% glasova odbačen zahtjev *Trojke* za još radikalnijim mjerama štednje, uz prijetnju *Grexit*a, ukoliko žele dobiti još kredita za podmirenje obaveza prema stranim kreditorima, dočim vlada nije poštovala jasno izraženu volju naroda, čime od atributa lijeve stranke nije ostalo ništa), dao je otkaz na svoju funkciju. Utvrda koju je najteže probiti je interesom ograđen, i za razumne argumente neprijemčljiv ljudski mozak. U igrama moći između istine i laži, iskorištavanih i elita, ljudi na formalnim položajima i onih s razumom u glavi, još uvijek pobjeđuju oni prvi. Takva su vremena, kažu neki, a ja tvrdim da nisu vremena „takva“ već ljudi. Jer, ne formira vrijeme ljude, već obrnuto – ljudi svojim djelovanjima uobličuju vremena. I mrtvi *Kopernik* je istinom pobijedio interese svojih suvremenika, od kojih su ih jedni zastupali a drugi poput ovaca slijedili. Ne kaže se zalud da je svaka sila za vremena. Ono što zabrinjava je da sila interesa kroz cijelu povijest koči napredak ljudskog roda prema boljim vremenima, na čemu propagandno indoktrinirani birači prilježno rade sami protiv sebe.

4.12.2018.g.

PR

DIOGEN pro kultura

<http://www.diogenpro.com>